

Organization of American States - OAS

Opublikowano 16.03.2009

oprac. Wydział Informacji Antykorupcyjnej DP CBA

Organizacja Państw Amerykańskich (Organization of American States - OAS)

Organizacja powstała w 1948 roku na IX Międzyamerykańskiej Konferencji w Bogocie, z założonej na początku dwudziestego wieku Unii Panamerykańskiej. Skupia kraje Ameryki Łacińskiej, Stany Zjednoczone oraz Kanadę. Organizacja realizuje ideę panamerykanizmu. Zgodnie z postanowieniami Karty Organicznej (zwanej Kartą z Bogoty), podpisanej 30 kwietnia 1948 roku w Bogocie, jej celem jest umacnianie pokoju i bezpieczeństwa na kontynencie amerykańskim, wzmacnianie współpracy w zakresie ochrony wartości demokratycznych i obrony wspólnych interesów, zapewnienie pokojowej drogi rozstrzygania sporów, wspólne rozwiązywanie problemów ekonomicznych, społecznych, politycznych oraz dyskusowanie głównych spraw pojawiających się w regionie oraz na arenie światowej.

Organizacja stanowi główną i wielostronną platformę w regionie dla wzmacniania struktur demokratycznych, promowania praw człowieka oraz stawiania czoła wspólnym problemom, takim, jak ubóstwo, terroryzm, narkotyki i korupcja.

Wraz z czterema językami urzędowymi – angielskim, hiszpańskim, portugalskim i francuskim – OAS odzwierciedla urozmaicenie ludności i kultur. W skład organizacji wchodzi 35 państw członkowskich*: niepodległe państwa Północnej, Środkowej i Południowej Ameryki oraz Karaiby. Rząd Kuby, państwa członkowskiego OAS, został

zawieszony w uczestnictwie w 1962 roku; stąd aktywnie uczestniczą w organizacji 34 kraje. Kraje z innych części świata uczestniczą w charakterze stałych obserwatorów**, co pozwala im podążać za decydującymi dla Ameryki sprawami.

Państwa członkowskie określają politykę oraz cele poprzez Zgromadzenie Ogólne, które gromadzi ministrów spraw zagranicznych raz do roku na stałych sesjach. Z kolei działania bieżące prowadzone są przez Stałą Radę, składającą się z ambasadorów ustanowionych przez państwa członkowskie.

Sekretariat Generalny Organizacji pełni główne funkcje administracyjno-techniczne i prowadzi programy przyjęte przez organy polityczne. Sekretarzem Generalnym jest José Miguel Insulza, który objął ten urząd w maju 2005 roku.

W 1996, państwa członkowskie organizacji przyjęły Międzyamerykańską Konwencję Przeciw Korupcji (*Inter-American Convention Against Corruption*). Konwencja była pierwszym międzynarodowym instrumentem prawnym odnoszącym się do tematu korupcji.

U podstaw konwencji leży uznanie wagi zjawiska korupcji oraz potrzeba stworzenia narzędzia do promowania i ułatwiania międzynarodowej współpracy w zakresie zwalczania korupcji. Kierując się tą motywacją, ustanowiono dwa nadrzędne cele Konwencji. Pierwszym jest promowanie i wzmacnianie mechanizmów do zapobiegania, wykrywania, sankcjonowania i wykorzenia korupcji. Drugim zaś celem jest promowanie, ułatwianie oraz regulowanie współpracy dla zapewnienia efektywności podejmowanych środków i działań zapobiegających korupcji, mających za zadanie jej wykrywanie, sankcjonowanie oraz wykorzenia korupcji, związanej z wykonywaniem funkcji publicznych.

Konwencja identyfikuje działania korupcyjne, do których ma zastosowanie; a także tworzy określone uregulowania, zgodnie z obowiązującym prawem międzynarodowym. Stanowi o wymaganiach kryminalizacji określonych działań korupcyjnych; o ekstradycji, konfiskacie majątku, wzajemnej pomocy prawnej oraz pomocy technicznej w sytuacji bezpośredniego występowania działań korupcyjnych lub ich wpływu na któreś z Państw Stron Konwencji. Jednocześnie podkreśla wagę podejmowania środków prewencyjnych, zapobiegających korupcji.

{PODZIEL}

Podczas IV Szczytu Państw Ameryki (*Fourth Summit of the Americas*), który miał miejsce w argentyńskiej miejscowości Mar del Plata w listopadzie 2005 roku padły słowa: „Odpowiedzialność jest instrumentem kluczowym dla osiągnięcia przejrzystości i efektywności wykorzystywania zasobów, które zarządzane są przez nasze rządy. Walka z korupcją jest kluczowym aspektem umacniania demokracji i wzrostu

gospodarczego”.

Międzypamerykańska Konwencja Przeciw Korupcji stanowi, że „zwalczanie korupcji umacnia instytucje demokratyczne oraz zapobiega deformacji ekonomicznej, nieprawidłowościom w administracji publicznej oraz wyrządzaniu szkody szkieletowi moralnemu społeczeństwa”.

Pośród innych przepisów, traktat wymaga od jego stron przyjęcia krajowych przepisów kryminalizujących określone działania, włączając przyjęcie lub żądanie łapówek przez urzędników publicznych. Ponadto stanowi o ekstradycji oraz żądaniu wzajemnej pomocy i współpracy w zakresie prowadzenia dochodzeń oraz zaskarżania działań korupcyjnych. Strony umowy uzgodniły szeroką listę środków ukierunkowanych na: zapobieganie korupcji, takich jak rejestrowanie dochodów, majątku oraz zobowiązań urzędników na określonych stanowiskach publicznych; zapewnienie uczciwości, przejrzystości systemów zatrudniania i zamówień publicznych; jak również stanowienie środków powstrzymujących łapownictwo w państwowych przedsiębiorstwach.

W ramach Organizacji Państw Amerykańskich ustanowiona została Procedura Wdrażania Międzypamerykańskiej Konwencji Przeciw Korupcji (znana pod jej hiszpańskim akronimem, MESICIC – Mecanismo de Seguimiento de la Implementación de la Convención Interamericana contra la Corrupción). W ramach programu, Państwa Strony wzajemnie się oceniają – opierając się na zasadach równego traktowania – odnoszą się do przyjętych kryteriów oraz rezultatów osiągniętych w wyniku stosowania Konwencji. Ponadto, w ramach Procedury Wdrażania, w celu udoskonalenia obszarów, w których występują luki prawne lub inne problemy, wydawane są rekomendacje. W procesie oceny uczestniczą również organizacje społeczne.

Analiza wysiłków wymierzonych w korupcję, prowadzona jest przez ekspertów ustanowionych przez rząd. Proces nie przewiduje nakładania sankcji, jednak w zamierzeniu ma na celu usprawnienie współpracy i poprawę stosowania przepisów Konwencji. Podczas przeprowadzania analizy, eksperci komisyjnie oceniają wyniki każdego kraju na podstawie zebranych danych oraz sporządzają odpowiednie rekomendacje. Oceniana jest przejrzystość zatrudniania urzędników państwowych, zamówienia publiczne, ochrona osób zgłaszających działania korupcyjne, jak również kryminalizacja ustanowionych przez Konwencję przestępstw.

W tak zwanej Drugiej Rundzie ocenie podlegają również postępy osiągnięte przez Państwa Strony Konwencji w zakresie stosowania się do rekomendacji wydanych w ramach oceny w Rundzie Pierwszej. Ocenie podlegają ponadto rezultaty państw w zakresie zapobiegania konfliktom interesów, oświadczeń majątkowych urzędników publicznych; organów nadzorczych, dostępu do informacji publicznej oraz innych mechanizmów niezbędnych w społeczeństwie obywatelskim podejmującym walkę z

korupcją.

Siedzibą Organizacji Państw Amerykańskich jest Waszyngton.

* Państwa Członkowskie Organizacji Państw Amerykańskich: Antigua i Barbuda, Argentyna, Bahamy, Barbados, Belize, Boliwia, Brazylia, Kanada, Chile, Kolumbia, Kostaryka, Kuba (w 1962 roku obecny rząd Kuby został wyłączony z uczestnictwa w OAS), Dominika, Dominikana, Ekwador, Salwador, Grenada, Gwatemala, Gujana, Haiti, Honduras, Jamajka, Meksyk, Nikaragua, Panama, Paragwaj, Peru, Saint Kitts and Nevis, Saint Lucia, Saint Vincent i Grenadyny, Surinam, Trynidad i Tobago, Stany Zjednoczone Ameryki, Urugwaj oraz Wenezuela.

** Algieria, Angola, Armenia, Austria, Azerbejdżan, Belgia, Benin, Bośnia i Hercegowina, Bułgaria, Chiny, Chorwacja, Cypr, Czechy, Dania, Egipt, Gwinea, Estonia, Unia Europejska, Finlandia, Francja, Gruzja, Niemcy, Ghana, Grecja, Watykan, Węgry, Islandia, Indie, Irlandia, Izrael, Włochy, Japonia, Kazachstan, Korea, Łotwa, Liban, Luksemburg, Maroko, Holandia, Nigeria, Norwegia, Pakistan, Filipiny, Polska, Portugalia, Katar, Rumunia, Rosja, Arabia Saudyjska, Serbia, Słowacja, Słowenia, Hiszpania, Sri Lanka, Szwecja, Szwajcaria, Tajlandia, Tunezja, Turcja, Ukraina, Wielka Brytania, Vanuatu oraz Jemen

[Organization of American States](#)

